

Magyar-Osztrák Vegyesbizottság a Közös
Államhatár Felmérésére és Megjelölésére

Gemischte österreichisch-ungarische Kommission zur
Vermessung und Vermarkung der gemeinsamen Staatsgrenze

KIEGÉSZÍTÉS ÉS MÓDOSÍTÁS

a

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG

és az

OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG

közötti

HATÁRVONAL RÉSZLETES LEÍRÁSÁHOZ

és

TÉRKÉPEIHEZ

ERGÄNZUNG UND BERICHTIGUNG

zur

AUSFÜHLICHEN BESCHREIBUNG

und zum

PLAN DER STAATSGRENZE

zwischen der

REPUBLIK ÖSTERREICH

und der

UNGARISCHEN VOLKSREPUBLIK

A III

Alszakasz
Unterabschnitt

1966

A III alszakasz

K i v o n a t

a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között a közös államhatár láthatóságának biztosításáról és az ezzel összefüggő kérdések szabályozásáról Budapesten, 1964. október 31-én aláírt Szerződésből.

..1. cikk

A Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság között az államhatár olyképpen húzódik, ahogyan azt a Trianonban 1920. évi június hó 4. napján kelt békészerződés 27. cikkének 1. pontja,

a St. Germain en Laye-ben 1919. évi szeptember hó 10. napján kelt államszerződés 27. cikkének 5. pontja,

a nyugat-magyarországi kérdés rendezéséről szóló 1921. évi október hó 13-án kelt velencei jegyzőkönyv,

a Népszövetség Tanácsának 1922. évi szeptember hó 19-én kelt határozata és a két Szerződő Államnak egyes területek kölcsönös átengedése tárnyában 1922. évi november hó 22-én kelt megállapodása (Convention du 22 novembre 1922 au sujet de certaines compensations) alapján,

a Határmegállapító Bizottság 1922–1924. években a helyszínen megállapította és megjelölte, és amelyet az 1947. évi február hó 10. napján kelt Magyarországgal kötött békészerződés 1. cikkének 1. pontja, valamint az 1955. évi május hó 15. napján kelt osztrák államszerződés 5. cikke az 1938. évi január hó 1-i állapotának megfelelően megerősített.

figyelembe véve azt a körülmenyt, hogy a magyar–osztrák államhatár az 1947. évi február 10. napján kelt, Magyarországgal kötött békészerződés 1. cikke 4. pontjának c) alponja értelmében a Magyarország és Csehszlovákia között végrehajtott határkiigazítás folytán megrövidült.

3. cikk

Az államhatár — figyelemmel az 1. cikkben említetti megrövidülésre — továbbra is a Határmegállapító Bizottság által megállapított szakaszokra és alszakaszokra oszlik.

5. cikk

(1) A Szerződő Államok kötelezik magukat, hogy a közös államhatár felmérésével és megjelölésével gondoskodnak arról, hogy a Határmegállapító Bizottság által megállapított államhatár menete minden világosan látható maradjon. A Szerződő Államok kötelezik magukat továbbá arra, hogy az ehhez szükséges határjeleket a Szerződés értelmében karbantartják és szükség esetén felújítják.

(2) A Szerződő Államok kötelezik magukat, hogy tekintet nélküli a határszakaszra, valamennyi határjelet megvizsgálják. E célból megtesszik a szükséges intézkedéseket, hogy megakadályozzák a határjelek szándékos rongálását, megsemmisítését, vagy áthelyezését.

14. cikk

A Szerződő Államok az 5. cikk (1) bekezdésében említett feladatak megszervezésére és végrehajtására állandó Vegyesbizottságot alakítanak.

21. cikk

(5) A Vegyesbizottság intézkedése folytán a határmegjelölésben bekötkezett minden változásról, vagy kiegészítésről, valamint a Határmegállapító Bizottság vagy a Vegyesbizottság által már jóváhagyott hibás mérés eredmények helyesbítésénél a földmérii szakértők két eredeti példányban jegyzőkönyvet készítenek, mindenkor magyar és német nyelven, valamint szükség szerint, kiegészítő mérési vázlatokat, mérési jegyzeteket, valamint számítási jegyzőkönyvet is készítenek. A kiegészítő mérési vázlatok, mérési jegyzetek, valamint a számítási jegyzőkönyv alakját a Vegyesbizottság állapítja meg.

(6) Az (5) bekezdésben említett jegyzőkönyveket és kiegészítő mérési vázlatokat a Vegyesbizottságnak jóvá kell hagynia.

(7) A Vegyesbizottság az általa tett intézkedések folytán bekötkezett változásokat és kiegészítések, valamint az (5) bekezdésben említett helyesbítéseket megfelelő módon nyilvántartja."

A magyar–osztrák államhatárnak az 1. cikkben említett megrövidülése folytán az A I. alszakasz teljes egészében, valamint az A III alszakasz az A 19. határpontig megszűnt, így ez lett a hármas határpont.

A fent említett cikk alapján létesült Vegyesbizottság a közös államhatár felmérésére és megjelölésére a Határeírás 1922 („Magyar Királyság és az Osztrák Köztársaság közötti határvonal részletes leírása térképekkel 1922“) alábbi kiégesztését és módosítását alkotta.

A Határeírás 1922 általános megjegyzéseinak kiegészítése

Azokban az esetekben, amikor a határvonal két határkő között tört vonalban halad és a két szomszédos határkő összekötő egyeneséhez képest az eltérés jelentős, $16 \times 16 \times 70$ cm nagyságú közbeiktatott határkövet használtak. Ezeket a határköveket a megelőző határjel számával, a sorrendnek megfelelően a kis a, b, c betűvel, kereszttel, irányjelekkel és az állandósítás évszámával jelölték, valamint a föld alatt központosan elhelyezett alátétlapjal biztosították. A közbeiktatott határjeleket a határtérképen ($1 : 2880$ méretarányú határtérkép) 1,5 mm átmérőjű körrel jelölték.

Azokon a határjeleken, amelyek nem a határvonalon helyezkednek el, a továbbiakban csak annak az államnak a jele van feltüntetve, amelynek felségterületén állnak. Ez nemcsak az újonnan, hanem a Határmegállapító Bizottság által annak idején elhelyezett határjelekre is érvényes. Az államjelek a határjelek azon oldalán állnak, amelyek az érintett állam belsőre felé mutatnak.

A jelen „Kiegészítés és módosítás“ a Határeírás 1922-höz képest érvényben maradt adatokat nem tartalmazza, így a részletes leírás megfelelő rovatai üresen maradtak.

A jelen „Kiegészítés és módosítás“-ban valamely határpont közvetett megjelölésére szolgáló azonos számú határköveknél a „Határeírás 1922“-ben használt égtáj-rövidítés helyett azt a jelölést kell alkalmazni, amely a határvonalon áll, azaz „M“, ha a határjel magyar felségterületen áll, illetve „Ö“, ha a határjel osztrák felségterületen áll. Ha egy határpont kettőnél több határkövel van közvetett módon megjelölve, úgy azokat a határjeleket, amelyek ugyanazon a felségterületen állnak, nemcsak az „M“ vagy „Ö“ államjelzéssel, hanem az égtáj-rövidítéssel is jelölni kell.

Unterabschnitt A III

A u s z u g

aus dem am 31. Oktober 1964 in Budapest unterzeichneten Vertrag zwischen der Republik Österreich und der Ungarischen Volksrepublik zur Sichtbarerhaltung der gemeinsamen Staatsgrenze und Regelung der damit im Zusammenhang stehenden Fragen.

„Artikel 1

Die Staatsgrenze zwischen der Republik Österreich und der Ungarischen Volksrepublik verläuft so, wie sie auf Grund des Artikels 27 Punkt 1 des Friedensvertrages von Trianon vom 4. Juni 1920,

des Artikels 27 Punkt 5 des Staatsvertrages von Saint-Germain-en-Laye vom 10. September 1919,

des Venediger Protokolls vom 13. Okt. 1921, betreffend die Regelung der westungarischen Frage,

der Entscheidung des Völkerbundrates vom 19. September 1922 und der Vereinbarung der beiden Vertragschließenden Staaten vom 22. November 1922 über die Kompensation gewisser Gebiete (Convention du 22 novembre 1922 au sujet de certaines compensations),

von einem Grenzreglungsausschuß in den Jahren 1922 bis 1924 an Ort und Stelle festgelegt und vermarktet worden ist und

durch Artikel 1 Punkt 1 des Friedensvertrages mit Ungarn vom 10. Februar 1947 sowie

durch Artikel 5 des Österreichischen Staatvertrages vom 15. Mai 1955 entsprechend dem Stand vom 1. Jänner 1938 bestätigt wurde,

unter Berücksichtigung dessen, daß infolge der gemäß Artikel 1 Punkt 4 lit. c des Friedensvertrages mit Ungarn vom 10. Februar 1947 zwischen Ungarn und der Tschechoslowakei durchgeföhrten Grenzänderungen die österreichisch-ungarische Staatsgrenze verkürzt worden ist.

Artikel 3

Die Staatsgrenze bleibt unter Berücksichtigung der im Artikel 1 erwähnten Grenzverkürzung auch weiterhin in die vom Grenzreglungsausschuß festgelegten Abschnitte und Unterabschnitte geteilt.

Artikel 5

(1) Die Vertragschließenden Staaten verpflichten sich, durch Vermessung und Vermarkung der gemeinsamen Staatsgrenze dafür zu sorgen, daß der vom Grenzreglungsausschuß festgelegte Verlauf der Staatsgrenze stets deutlich sichtbar erhalten bleibt. Sie verpflichten sich weiters, die hiefür notwendigen Grenzzeichen nach Maßgabe dieses Vertrages instandzuhalten und erforderlichenfalls zu erneuern.

(2) Die Vertragschließenden Staaten verpflichten sich, alle Grenzzeichen ohne Rücksicht auf die Grenzabschnitte zu schützen. Zu diesem Zwecke treffen sie die erforderlichen Maßnahmen, um mutwillige Beschädigung, Vernichtung oder Verlegung der Grenzzeichen zu verhindern.

Artikel 14

Die Vertragschließenden Staaten werden zur Organisation und Durchführung der im Art. 5 Abs. 1 genannten Aufgaben eine ständige Gemischte Kommission bilden.

Artikel 21

(5) Über jede von der Gemischten Kommission verfügte Änderung oder Ergänzung der Vermarkung sowie über die Berichtigung fehlerhafter, vom Grenzreglungsausschuß oder von der Gemischten Kommission bereits genehmigter Vermessungsergebnisse sind von den Vermessungsfachleuten in je zwei Originalen Protokolle in deutscher und ungarischer Sprache aufzunehmen und soweit erforderlich zusätzlich Feldskizzen zu verfassen sowie Feldbücher und Berechnungshefte zu führen. Die Form der zusätzlichen Feldskizzen, Feldbücher und Berechnungshefte bestimmt die Gemischte Kommission.

(6) Die in Absatz 5 genannten Protokolle und zusätzlichen Feldskizzen bedürfen der Genehmigung der Gemischten Kommission.

(7) Die Gemischte Kommission hat die von ihr verfügten Änderungen und Ergänzungen sowie die in Absatz 5 genannten Berichtigungen auf zweckentsprechende Weise in Evidenz zu halten.“

Infolge der im Art. 1 genannten Verkürzung der österreichisch-ungarischen Staatsgrenze entfielen der Unterabschnitt A I zur Gänze und der Unterabschnitt A III bis zum Grenzpunkt A 19, der dadurch Dreiländergrenzpunkt geworden ist

Die auf Grund des obgenannten Artikels 14 gebildete Gemischte österreichisch-ungarische Kommission zur Vermessung und Vermarkung der gemeinsamen Staatsgrenze hat die folgende Ergänzung und Berichtigung zur Grenzbeschreibung 1922 („Ergänzung und Berichtigung zur Ausführlichen Beschreibung und zum Plan der Staatsgrenze zwischen der Republik Österreich und dem Königreich Ungarn“) verfaßt.

Ergänzung zu den allgemeinen Bemerkungen der Grenzbeschreibung 1922

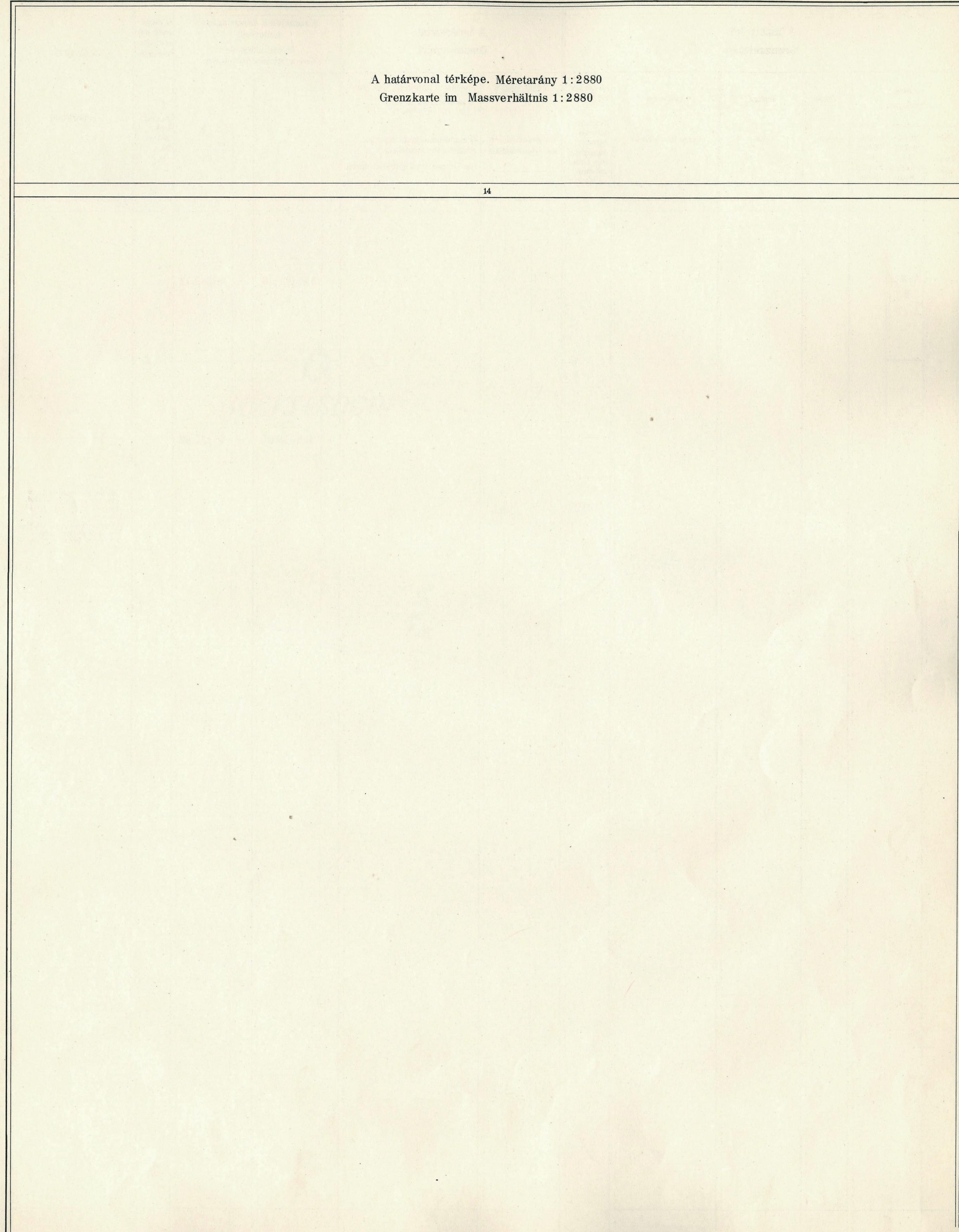
In den Fällen, in denen die Grenzlinie zwischen zwei Grenzzeichen krummilinig verläuft und die Abweichung von der Verbindungsgeraden bedeutend ist, wurden zusätzliche Grenzsteine im Format $16 \times 16 \times 70$ cm verwendet. Diese Grenzsteine wurden mit der Nummer des vorausgehenden Grenzzeichens und entsprechend ihrer Reihenfolge mit den Kleinbuchstaben a, b, c usw., weiters mit einem Kreuz, den Richtungsstrichen sowie der Jahreszahl der Setzung versehen und durch zentrisch angebrachte Unterlagsplatten unterirdisch gesichert. Die zusätzlichen Grenzzeichen wurden auf dem Plan der Staatsgrenze („Grenz-karte im Maßverhältnis 1 : 2880“) durch einen Kreis mit 1,5 mm Durchmesser dargestellt.

Grenzzeichen, die nicht auf der Grenzlinie stehen, tragen nunmehr lediglich die Initialen jenes Staates, auf dessen Hoheitsgebiet sie gesetzt worden sind. Dies gilt nicht nur für die neu gesetzten, sondern auch für die seinerzeit vom Grenzreglungsausschuß gesetzten Grenzzeichen. Die Initialen sind auf jener Seite des Grenzzeichens angebracht, die dem Inneren des betreffenden Staates zugewendet ist.

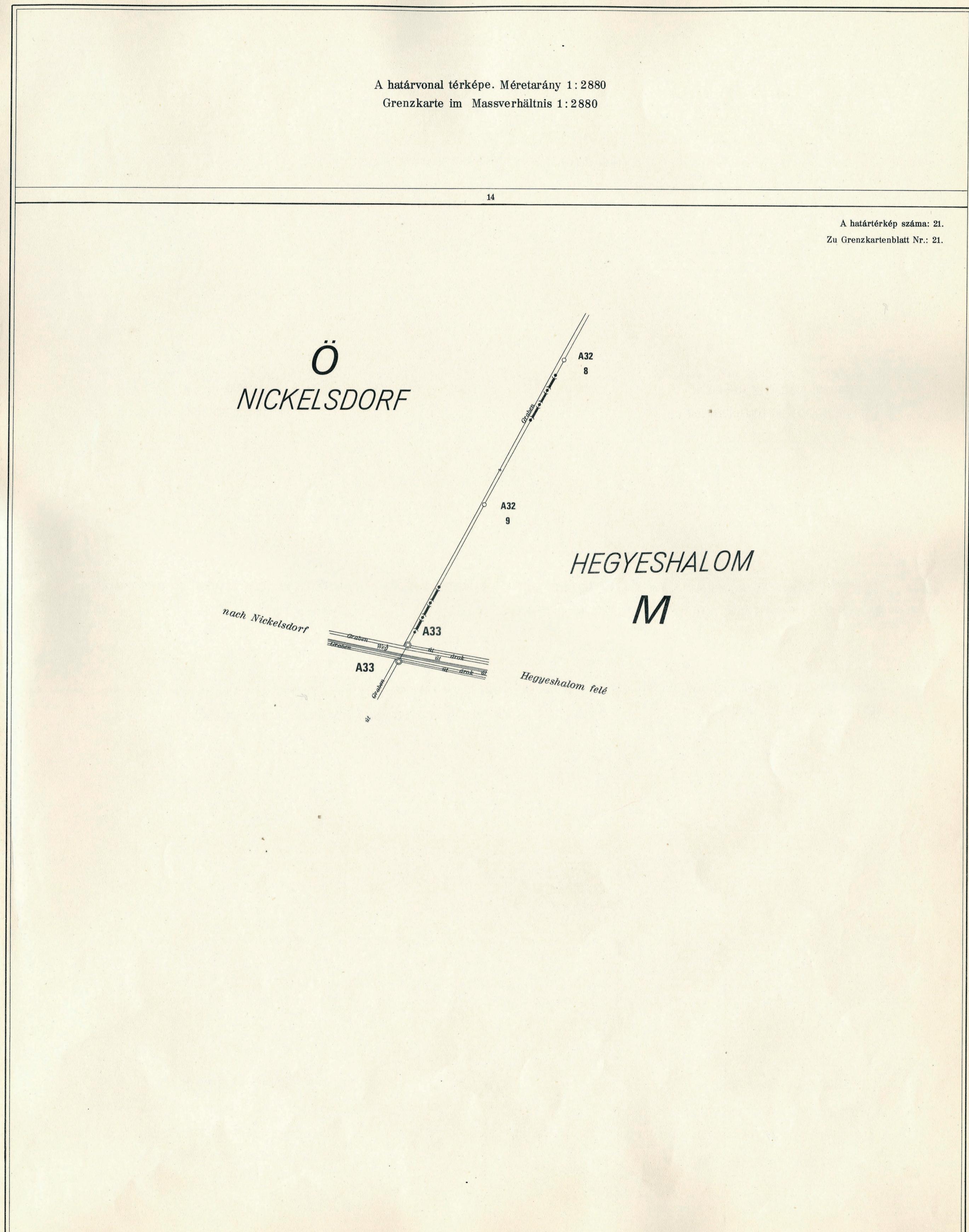
In die vorliegende „Ergänzung und Berichtigung“ wurden Daten, die gegenüber der Grenzbeschreibung 1922 unverändert geblieben sind, nicht übernommen und die entsprechenden Felder der Ausführlichen Beschreibung freigelassen.

In der vorliegenden „Ergänzung und Berichtigung“ wurde bei Grenzsteinen mit gleicher Nummer, die der indirekten Vermarkung dienen, anstelle der in der Grenzbeschreibung 1922 verwendeten Abkürzungen der Himmelsrichtungen jene Bezeichnung angeführt, die nunmehr auf den Grenzsteinen angebracht ist, also „Ö“ wenn das Grenzzeichen auf österreichischem Hoheitsgebiet steht, bzw. „M“ wenn das Grenzzeichen auf ungarischem Hoheitsgebiet steht. Wurde ein Grenzpunkt durch mehr als zwei Grenzzeichen indirekt vermarktet, so sind jene Grenzzeichen, die auf demselben Hoheitsgebiet stehen, nicht nur durch die Initialen „Ö“ oder „M“, sondern auch durch die Abkürzungen für die Himmelsrichtungen bezeichnet.

A határjelek Grenzzeichen							A határvonal Grenzverlauf			A határjelek összrendezői méterben Koordinaten der Grenzzeichen in Metern				A kiegészítő mé rései váz lat száma	Megjegyzés Anmerkung
száma Nummer			jellege	anyaga	elhelyezése	vízszintes távolsága méterben	Térési szög a határjeleken	leírása a következő határjelig. A határvonalat képezi:	Horizontalwinkel am Grenzzeichen	Grenzbeschreibung bis zum nächsten Grenzzeichen	Die Grenze wird gebildet durch:	+ Y + X			
főkö Haupt- stein	közön- séges kö	közbe- iktatott kö										Zusätzl. Feld- skizze Nr.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
A. 32. 1.									+ 145 377,21	- 47 528,78					
									+ 145 463,04	- 47 371,54					
									+ 145 551,53	- 47 209,88					
									+ 145 641,69	- 47 045,12					
									+ 145 728,97	- 46 886,60					
									+ 145 816,98	- 46 725,28					
									+ 145 914,67	- 46 547,13					

A határjelek Grenzzeichen						A határvonal Grenzverlauf			A határjelek összrendező méterben Koordinaten der Grenzzeichen in Metern				A kiegészítő mé rérsí váz lat száma	Megjegyzés Anmerkung	
száma Nummer		jellege	anyaga	elhelyezése	vízszintes távolsága méterben	Törési szög a határjelenken	leírása a következő határjelig. A határvonalat képezi:	Horizontalwinkel am Grenzzeichen	+ -	Y	+ -	X	Zusätzl. Feld skizze Nr.		
főkő Haupt- stein	közön- séges kő Gewöhnl. Stein	közbe- iktatott kő Zusätzl. Stein	Gattung	Art	Lage im Gelände		Grenzbeschreibung bis zum nächsten Grenzzeichen								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
A. 32. 8.									+ 146 001,46	- 46 389,12			1		
A. 32. 9.						172,90			+ 146 086,98	- 46 232,92				Eredeti hiba.(Lásd a II. ve gyes technikai csoport 1966. június 27.-én készült jegyzé könyvét.) Ursprünglicher Fehler,(Siehe Protokoll der gen. techn. Gruppe II vom 27.Juni 1966)	
A. 33. É. N.															

KÉSZÍTETTE A II. SZÁMÚ VEGYES TECHNIKAI CSOPORT 1966. ÉVBEN.

VERFAST VON DER GEMISCHTEN TECHNISCHEN GRUPPE II IM JAHRE 1966.

Himrő Károly
MAGYAR OKLEVELES MÉRNÖK
DER UNGARISCHE DIPLOM-INGENIEUR

Rippl Paul Kartell
OSZTRÁK OKLEVELES MÉRNÖK
DER ÖSTERREICHISCHE DIPLOM-INGENIEUR

EZT A „KIEGÉSZÍTÉS ÉS MÓDOSÍTÁS”-T, AMELY A „HATÁRLEÍRÁS 1922” RÉSZÉT KÉPEZI, A KÖZÖS ÁLLAMHATÁR FELMÉRÉSÉRE ÉS MEGJELÖLÉSÉRE ALAKULT MAGYAR-OSZTRÁK VEGYESBIZOTTSÁG AZ... 5... ÜLÉSÉN JÓVÁHAGYTA.

DIESE „ERGÄNZUNG UND BERICHTIGUNG” WURDE VON DER GEMISCHTEN ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHEN KOMMISSION ZUR VERMESSUNG UND VERMARKUNG DER GEMEINSAMEN STAATSGRENZE AUF IHRER ... 5 ... TAGUNG GENEHMIGT UND BILDET EINEN BESTANDTEIL DER „GRENZBESCHREIBUNG 1922”.

Budapest ..... 1968 April 30 ..... a-N
Budapest ..... AM 30. April 1968

Pál Ferenc
A VEGYESBIZOTTSÁG MAGYAR TAGOZATÁNAK ELNÖKE
DER VORSITZENDE DER UNGARISCHEN DELEGATION
BEI DER GEMISCHTEN KOMMISSION

Dipl. Ing. Stephan Nagy
A VEGYESBIZOTTSÁG OSZTRÁK TAGOZATÁNAK ELNÖKE
DER VORSITZENDE DER ÖSTERREICHISCHEN DELEGATION
BEI DER GEMISCHTEN KOMMISSION

